

NDD-intervju, klinisk kartläggning 0-6 år: Förskola/förskoleklass **Bedömandel**

Utveckling, uppmärksamhet, aktivitetsnivå, socialt samspel och andra beteenden

Se särskild information och instruktioner innan du genomför intervjun.

Nedanstående information har lämnats till pedagogen:

Hej!

Du får det är intervju-underlaget via nedanstående barns vårdnadshavare eftersom du är pedagog på barnets förskola. Barnet genomgår en utredning inom vår mottagning. Informationen från dig som pedagog är en mycket viktig del i utredningen och därför vill vi gärna intervjua dig. Läs igenom frågorna. **Du behöver bara besvara del A skriftligt.** Övriga delar utgör intervjuunderlag och bifogas så att du har möjlighet att förbereda muntliga svar. En del frågor och avsnitt i de övriga delarna passar inte det aktuella barnets ålder. Bortse från dem.

Stort tack för din medverkan!

Intervjun avser:

Vid frågor, kontakta:

Del A Förskolesituation och förskolans upplevelse av barnet

1. Hur länge har barnet gått på förskolan?

2. Hur stor är avdelningen som barnet går på? Hur ser personalresurserna ut? Barnet har extrastöd
Får barnet extra stöd? Med vad?

3. Om barnet inte har extra stöd, upplever du att barnet skulle behöva det? Barnet har inte extra stöd
På vilket sätt i så fall? men upplevs behöva det

4. Upplever du att den fysiska miljön på avdelningen passar barnets behov? Fysisk miljö

5. Hur fungerar samarbetet runt barnet mellan förskola och vårdnadshavarna? Samarbete
Har ni talat tillsammans om barnets eventuella svårigheter?

6. Verkar barnet trivas på förskolan? Om inte, vad upplever ni är orsaken. Trivsel
Har det varit svårt vid lämning och hämtning? På vilket sätt? I vilken grad? Lämning/hämtning

7. Upplevs barnet annorlunda jämfört med jämnåriga på något sätt? Tror du att
jämnåriga upplever hen som annorlunda?

8. I vilka situationer och med vem fungerar barnet bäst?

9. Beskriv om det finns situationer som fungerar mindre bra?

10. Vad tycker barnet är roligt?

11. Vilka starka sidor har barnet?

12. Vilka konsekvenser upplever du att barnets eventuella svårigheter och beteenden Negativa konsekvenser
fått i förskolan (exempelvis för inläring, kreativitet, känsloläge, självkänsla,
gemenskap)?

Ange förmåga utifrån barnets ålder nedan.

<p>13. Allmän utvecklingsnivå</p> <p><input type="checkbox"/> upplevs allmänt yngre än jämnåriga <input type="checkbox"/> upplevs allmänt som jämnåriga <input type="checkbox"/> upplevs allmänt äldre än jämnåriga</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> ojämn, är särskilt kunnig inom ett område <input type="checkbox"/> ojämn mellan tänkande och motorik <input type="checkbox"/> ojämn, lär sig och minns bättre i lugnare miljöer och/eller en-till-en</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>14. Att uttrycka sig: ordförråd och att formulera meningar</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> enbart röstljud <input type="checkbox"/> babbel <input type="checkbox"/> ettordssatser <input type="checkbox"/> tvåordssatser <input type="checkbox"/> treordssatser <input type="checkbox"/> flerordssatser <input type="checkbox"/> upprepar ofta ord, använder vuxenlikt språk eller fraser som upplevs inlärd eller mer avancerade än barnets övriga språk)</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>15. Att uttrycka sig på ett sammanhängande sätt så att omgivningen förstår</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> uttalssvårigheter <input type="checkbox"/> svårt att hitta rätt ord <input type="checkbox"/> nedsatt grammatik (böja ord, ordföljd)</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>16. Språkförståelse: att förstå vad ord betyder, förstå vad andra säger</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> har begränsad erfarenhet av svenska</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>17. Att återberätta en kort saga som barnet hört flera gånger</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> är i stort behov av stödfrågor</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>18. Att återberätta kort om något som barnet varit med om</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> är i stort behov av stödfrågor</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>19. Aktivitetsnivå</p> <p><input type="checkbox"/> är överaktiv jämfört med jämnåriga <input type="checkbox"/> är aktiv som jämnåriga</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> är mer underaktiv än jämnåriga <input type="checkbox"/> har stora svårigheter att sitta still <input type="checkbox"/> pratar ovanligt mycket, har svårt att vara tyst när det är påkallat.</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>20. Uppmärksamhet: hålla fokus och/eller bli distraherad</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> stora svårigheter att upprätthålla fokus i samlagen och andra aktiviteter <input type="checkbox"/> blir lätt störd av det som händer runt omkring <input type="checkbox"/> tappar, glömmar eller förbiser saker</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>21. Att uppfatta instruktioner och utföra enligt instruktionen</p> <p><input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p> <p><input type="checkbox"/> fungerar bättre i lugn miljö <input type="checkbox"/> upplevs uppfatta instruktionen men fullföljer dem inte</p>	<p><input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara</p>
<p>22. Allmänt tempo</p>	<p>Förtydliga om det är aktuellt:</p>	

<input type="checkbox"/> långsammare än jämnåriga <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> snabbare än jämnåriga	<input type="checkbox"/> ojämn, olika tempo för motorik och tänkande. Ange vad som fungerar snabbare eller långsammare:	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
23. Finmotorik <input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn	Förtydliga om det är aktuellt: <input type="checkbox"/> svårighet att greppa saker, upplevs "fumlig"	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
24. Grovmotorik <input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn	Förtydliga om det är aktuellt: <input type="checkbox"/> upplevs snubblig, stöter i saker	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
25. Lek med andra och vara med i samling och aktiviteter <input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn	Förtydliga om det är aktuellt: <input type="checkbox"/> sysselsätter sig eller leker själv, hellre än med andra <input type="checkbox"/> deltar på egna villkor, utifrån sina egna intressen <input type="checkbox"/> leker åldersadekvat men har svårt att koncentrera sig i gruppaktiviteter	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
26. Socialt samspel <input type="checkbox"/> svårare att samspela med än jämnåriga <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> lättare att samspela med än jämnåriga	Förtydliga om det är aktuellt: <input type="checkbox"/> svår att läsa av, nedtonad ögonkontakt och kroppsspråk <input type="checkbox"/> upplevs annorlunda i kontakten <input type="checkbox"/> mer fokus på och intresse för ting och ämnesområden snarare än på social gemenskap och kamrater <input type="checkbox"/> adekvat samspel i lugna miljöer <input type="checkbox"/> trots och ilska påverkar samspellet	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
27. Vardagssysslor (matsituation, toa, rutiner) <input type="checkbox"/> som ett yngre barn <input type="checkbox"/> som jämnåriga <input type="checkbox"/> som ett äldre barn	Förtydliga om det är aktuellt: <input type="checkbox"/> fungerar bra i invanda situationer och rutiner <input type="checkbox"/> har svårigheter att lära sig och komma ihåg vid nya moment i vardagen <input type="checkbox"/> har svårt att vänja sig vid nya rutiner	<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara
28. Specifika färdigheter, barn 5-6 år: <input type="checkbox"/> barnet känner igen och benämner siffror och bokstäver. <input type="checkbox"/> barnet uppfattar ramsor och rim, språklig medvetenhet <input type="checkbox"/> barnet kan skriva sitt namn		<input type="checkbox"/> osäker/kan ej svara

Kommentarer:

(Om du/ni fyllt i "Osäker/kan ej svara" ovan, ange gärna skälet till det)

Del B Uppmärksamhet och aktivitetsnivå

För att ange symtom på adhd ska beteendet inte kunna förklaras av individens generella mentala ålder. Tonvikt läggs på att svårigheter ska föreligga *ofta och i mycket högre grad jämfört med jämnåriga*.

Uppmärksamhet

1. Förbiser NN ofta detaljer? Exempel: missar att städa/ta undan alla saker som ska tas bort eller ställas in, även om de är väl synliga; har svårt att hitta en sak bland flera; uppmärksammar inte att en pusselbit inte passade eller att en bit saknas för att göra pusslet helt. adhd, 1a

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Kan NN oftast upptäcka det som missades i efterhand?

- JA NEJ, beakta: *ojämn intellektuell profil; DLD, IF*

2. Har NN ofta svårt att koncentrera sig (hålla kvar uppmärksamheten) på uppgifter och lekaktiviteter under en längre stund? Exempel: svårt att fokusera i samlingen, lyssna på saga, hålla kvar uppmärksamheten på en lek, aktivitet eller film (även om den är kort) tills den är slut eller att lyssna på och prata med kamrater en längre stund. adhd, 1b

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

- NEJ JA, beakta: *ojämn intellektuell profil; DLD; IF*

Upplevs NNs förmåga att vara uppmärksam och koncentrera sig specifikt vara kopplad till nedsatt språkförståelse?

- NEJ JA, beakta: *DLD*

Är NNs beteende kopplat till att vägra göra som andra säger?

- NEJ JA, beakta: *kognitiv nivå; trotssyndrom (se del D); rigiditet vid autism (se del C)*

Upplevs svårigheterna vara en del av kravkänslighet?

- NEJ JA, beakta: *ängslighet, genans, rigiditet, trots*

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

- NEJ JA, beakta: *sameness vid autism (se del C)*

-
3. Händer det ofta att NN inte verkar lyssna, eller att NN verkar ha tankarna någon annanstans trots att det inte finns något uppenbart som distraherar/stör? adhd, 1c
- Upplevs NN svår att nå när hen är sysselsatt med andra saker? Verkar NN dagdrömma?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Varierar förmågan att lyssna? Fungerar det bättre under kortare än längre stunder?

- JA NEJ, beakta: *hörsel; hörförståelse; språklig förmåga*

Kan det ofta se ut som att NN inte lyssnar även om NN faktiskt gör det p.g.a. nedtonade ansiktsuttryck eller att NN vänder sig bort eller riktar sig åt ett annat håll än mot den som talar?

- NEJ JA, beakta: *nedsatt social ömsesidighet; autism (se del C)*

-
4. Händer det ofta att NN inte fullföljer det hen är anvisad/instruerad att göra så att sysslor eller uppgifter inte blir slutförda?¹ adhd, 1d

Påbörjar NN uppgifter men förlorar snabbt fokus och blir lätt avledd av annat? Det kan ex. gälla enkla sysslor (ex. plockar bort tallriken och en gaffel men går innan kniven och glaset plockats bort) eller handlingar (öppnar skåpet för att ställa in färgen men lämnar utan att ställa in och med skåpdörren öppen) som NN blivit ombedd att göra. Det sker trots att NN förstått vad hen ska göra.

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Genomför NN oftast uppgifter och aktiviteter om de upplevs roliga, ges belöning eller när det är en-till-en-undervisning?

- JA NEJ, *kognitiv förmåga, inläring*

Upplevs NN ofta vara på sin vakt eller ha stort kontrollbehov över det som händer i omgivningen?

- NEJ JA, beakta: *PTSD, rigiditet vid autism (se del C), starka rädslor i samband med separationsångest*

-
5. Har NN ofta svårt att organisera uppgifter eller aktiviteter? Exempel: har svårt att lösa/genomföra uppgifter som innefattar flera steg eller att utföra en lekaktivitet/pyssel i rätt ordning; har svårt att hålla ordning på material och tillhörigheter; sättet som uppgiften utförs på uppfattas som rörigt och oorganiserat (ex. tejpar igen ett kuvert innan teckningen lagts ner där; tar på sig kläderna i fel ordning). adhd, 1e

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

¹ Observera att fokus ligger på att *inte fullfölja* snarare än att inte förstå instruktioner. DSM-5 anger "Often does not follow through on instructions and fails to finish..." Att inte förstå instruktioner och nedsatt auditivt arbetsminne är dock även vanligt och behöver undersökas.

Upplevs NN ha svårt att berätta med röd tråd/på ett sätt som är begripligt för andra?

- NEJ JA, överväg allmänna exekutiva brister

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

- NEJ JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD; IF

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

- NEJ JA, beakta: sameness vid autism (se del C)

-
6. Händer det ofta att NN undviker, ogillar eller är ovillig att utföra uppgifter som kräver extra tankeverksamhet? Det kan gälla aktiviteter som inte ännu är automatiserade som ex. att lära sig klä på sig, bokstäver och att läsa, äta med bestick, rita geometriska figurer eller trä pärlhalsband. adhd, 1f

Om patienten har symptom, ställ följdfrågor:

Om NN blir frustrerad och arg, uppvisar NN i regel enbart frustration och ilska i just samband med uppgifter som kräver hög tankeverksamhet och uthållighet?

- JA NEJ, beakta: intermittent explosivitet om patienten ofta får vredesutbrott

Är uppgifterna för svåra för NN utifrån utvecklingsnivån?

- NEJ JA, beakta: inlärningsstörning; ojämn intellektuell profil; DLD; IF

Är NNs beteende kopplat till att vägra göra som andra säger?

- NEJ JA, beakta: kognitiv nivå; trottsyndrom (se del D)

Är arbetet påverkat av att uppgifter behöver utföras enligt en viss procedur?

- NEJ JA, beakta: rigiditet/sameness vid autism (se del C)

-
7. Tappar NN ofta bort saker som gosedjuret, favoritsaken eller ytterkläderna. För äldre förskolebarn kan det gälla pennor, böcker, en teckning eller pyssel. adhd, 1g

-
8. Blir NN ofta lätt distraherad och störd av saker eller händelser runt omkring? adhd, 1h

Om patienten har symptom, ställ följdfrågor:

Upplevs NN ofta vara på sin vakt eller ha stort kontrollbehov över det som händer i omgivningen?

- NEJ JA, beakta: PTSD, rigiditet vid autism (se del C), starka rädslor i samband med separationsångest

-
9. Glömmer NN ofta saker i vardagen. Det kan gälla att ta undan något eller duka av när det förväntas eller att spola vid toabesök. Hos äldre förskolebarn kan det gälla att glömma att ta med en sak till förskolan eller hem (väl synlig och efter påminnelse) eller att hen bestämt att leka med en kamrat. adhd, 1i
-

Aktivitetsnivå

10. Grejar"/"håller på med"/"fipplar", trummar ofta NN med händer eller fötter eller skruvar på sig i stolen? adhd, 2a

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Har NN återkommande likartade rörelser med händer, armar eller hela kroppen?

NEJ

JA, beakta: motoriska tics; stereotypa rörelser vid autism (se del C)

Uppkommer beteendet i mer kravfyllda situationer, där risk för överkrav finns?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD;IF

-
11. Lämnar NN ofta och plötsligt sin plats i situationer där det förväntas att NN ska sitta kvar, ex. i samlingen, sagostunden, i matsituationer eller i andra situationer där NN bör stanna på sin plats, som mitt under ett samtal eller en högtidsstund? adhd, 2b

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Kan beteendet vara ett uttryck för att NN utsätts för överkrav i förhållande till de intellektuella förutsättningarna?

NEJ

JA, beakta: ojämn intellektuell profil; DLD;IF

-
12. Springer NN ofta omkring, klättrar eller klänger i situationer där det är olämpligt, ex. på bussen/tåget, på biblioteket eller utflykten? adhd, 2c

-
13. Har NN ofta svårt att ägna sig åt lek eller aktiviteter på ett lagom dämpat sätt/med lagom ljudnivå? adhd, 2d

Kan NN anpassa röststyrkan till vad som är lämpligt i situationen?²

-
14. Upplevs NN ofta "på väg någon annanstans" eller "uppe i varv"? Exempel: upplevs som rastlös och obekvämt med att sitta stilla; vill gå före och fortare än andra; har svårt att vänta medan någon annan gör sig färdig, upplevs otålig. adhd, 2e

-
15. Pratar NN ovanligt mycket, mer än vad som är vanligt för barn i samma ålder? adhd, 2f
-

² Observera att fokus ligger på röststyrka. DSM-5 anger "Often unable to play or engage in leisure activities quietly".

-
16. Slänger NN ofta ur sig svaret på en fråga innan den är färdigställd?
Exempel: avslutar andras meningar; kan inte vänta på sin tur i samtal. adhd, 2g

-
17. Har NN ofta svårt att vänta på sin tur, ex. vänta på att få hjälp, vänta på sin tur att få ha en leksak som fler vill ha, vänta på sin tur att ta mat eller vänta i kön till rutschkanan i parken. adhd, 2h

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

I situationer av väntan, blir NN ofta aggressiv mot jämnåriga?

- NEJ JA, beakta: *intermittent explosivitet*

-
18. Avbryter eller stör NN ofta andra? Exempel: kastar sig in i andras samtal, lekar eller aktiviteter; kan börja använda andras saker utan att fråga om lov eller få tillåtelse. adhd, 2i

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Om NN hamnar i konflikt pga. impulsiva handlingar, förstår NN vad som blev fel och vad hen kunde gjort i stället?

- JA NEJ, beakta: *förståelse för relationer och anpassning vid autism (se del C); kognitiv förmåga*

Får NN okontrollerade aggressionsutbrott?

- NEJ JA, beakta: *intermittent explosivitet*

Upplevs NN medvetet skapa konflikt med andra eller vara medvetet aggressiv, utstuderat manipulativ eller elak?

- NEJ JA, beakta: *uppförandestörning (se del D)*
-

Frågor om barnets funktion i vardagen, uppmärksamhet och aktivitetsnivå

19. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom uppmärksamhet än jämnåriga?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikanta
adhd-symtom
uppmärksamhet

20. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom överaktivitet och/eller impulsivitet än jämnåriga?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikanta
adhd-symtom
hyperaktivitet/
impulsivitet

21. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet hindrar NN att lära sig om saker som jämnåriga lär sig?

JA

NEJ

OSÄKER

Signifikant påverkad
inlärning

22. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet avsevärt påverkar relationen med kamraterna på ett negativt sätt?

JA

NEJ

OSÄKER

Negativa konsekvenser
kamratkontakter

23. Bedömer du att NNs svårigheter inom uppmärksamhet och/eller överaktivitet har påverkat NN på ett känslomässigt negativt sätt (nedstämdhet, oro, ångslan, låg självkänsla)?

JA

NEJ

OSÄKER

Känslomässigt
negativa konsekvenser

24. Skulle du beskriva NN som att hen har en funktionsnedsättning, dvs. att NN behöver särskilt stöd för att klara sin vardag? Om ja, inom vilket område? Vad behöver NN mest hjälp med?

JA

NEJ

OSÄKER

Funktionsnedsättning
i vardagen

Bedömning adhd enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

Signifikanta symtom på adhd (ange vilka kriterier, ex 1a, 2g):

inom uppmärksamhet:

inom hyperaktivitet/impulsivitet:

Indikationer om funktion i vardagen:

Låg

Måttlig

Hög

Indikationer om andra svårigheter som bör följas
upp:

Autism

Intellektuell funktion

Språklig förmåga

Inläring

Motorik

Trots

Intermittent explosivitet

Reaktiv anknytningsstörning (grav försummelse)

Separationsångest

PTSD

Uppförande

Kravkänslighet, känsloreglering

Familjesituation

Utsätter sig själv och andra för faror

Hörsel, syn eller somatisk uppföljning, ange
vad.....

Annat

Del C Socialt samspel och andra beteenden

Social ömsesidighet och kommunikation

1. Upplevs NN ta kontakt med andra på ett sätt som känns vanligt eller ovanligt? Autism, A1

Upplevs hen inte riktigt förstå hur hen ska närma sig andra, ex. när det gäller att hålla lagom avstånd när hen pratar med någon, att rikta kroppen och ansiktet mot den andra i samtal, att svara utan att dröja för länge eller, att säga något eller svara på ett "tajmat" sätt?

2. Tar NN initiativ till att dela upplevelser med andra genom att peka ut, visa, ge eller berätta saker för andra, skratta tillsammans, dela upplevelser med andra eller genom turtagning i lek? Autism, A1

Frågar NN andra för att få hjälp eller som ett sätt att visa intresse?

Ger NN utrymme för andra att berätta och/eller visa saker?

Visar NN intresse för vad andra visar eller berättar genom att titta upp eller svara?

Givet adekvat språklig nivå, kan NN samtala på ett turtagande sätt? (Riktmärken; vid 2 år en tur, dvs. fråga-svar; vid 3 år två turer, dvs. fråga-svar-fråga-svar; vid 4 år tre eller flera turer). Fokus här gäller förmågan att samspela.

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Talar NN inte i vissa miljöer eller med vissa personer på grund av talängslan men upplevs i övrigt ha en adekvat icke-verbal ömsesidighet och kommunikation?

NEJ JA, beakta: selektiv mutism

3. Ger NN adekvat respons på andras reaktioner, ex. skrattar som respons när någon tycker något är kul, backar eller slutar när den andra signalerar detta med kroppsspråket? Autism, A1

Om andra missuppfattar, uppmärksammar oftast NN det och reagerar med att rikta sig med kroppsspråk och/eller röstljud/tal mot den andra för att förtydliga eller förklara mer om vad NN vill?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

För äldre förskolebarn: Uppfattas NNs gensvar mot kamrater som "känslökyla" och som del av beteendestörning snarare än svårigheter att förstå vad som är lämpligt?

NEJ JA, beakta: uppförandestörning med begränsade prosociala känslor (se del D)

-
4. Kan NN göra sig förstådd utan att behöva använda språket? Kan NN förstärka det hen säger med kroppsspråket? Autism, A2

Uppfattas NN använda gester (nicka/skaka på huvudet gester) ansiktsuttryck, tonfall och ögonkontakt som jämnåriga när hen berättar och pratar med andra?

Tar NN oftast ögonkontakt själv?

Använder NN flera ansiktsuttryck eller är uttrycket ofta mer neutralt?

Är röstläget varierat eller mer entonigt, högt eller lågt?

Är något uttryckssätt starkare än något annat, ex. god ögonkontakt men generellt neutralt ansiktsuttryck eller god verbal förmåga men lite variation i röstläge?

-
5. Är NN intresserad av andra barn?
Sitter NN helst för sig själv (solitär lek ca 12-24 mån)? Autism, A3

Betraktar NN andra, leker bredvid (ca 24 mån)

eller interaktivt (ca 36 mån)?

Tar NN egna initiativ till lek eller hakar det på när andra tar initiativet?

Går NN undan när andra försöker ta kontakt? Föredrar NN en speciell kamrat?

-
6. Anpassar NN sitt beteende beroende på situation, ex. är med och sjunger för någon som fyller år, "köper" reglerna i enkla spel? Sitter med i samlingsen och är engagerad i det som händer under samlingsen? Autism, A3, beakta även B2 vid rigiditet

För äldre förskolebarn 4-5 år: Kan NN kompromissa bara för att vara juste/för gruppkänslans skull eller för att få fortsätta leka med den andra?

Anpassar sig NN till situationen, är ex. mer stöjig när det är fest men är mer nedtonad under en högtidsstund?

Anpassar NN sitt sätt att vara mot kamrater respektive andra vuxna? Talar NN om saker som andra skulle uppfatta som lite för privata?

Om patienten har symtom, ställ följdfrågor:

Om NN inte anpassar sig till olika situationer, uppfattas det som medvetet för att provocera eller trotsa andra?

NEJ

JA, beakta: trots- eller uppförandeproblematik (se del D)

Om NN uppvisar olämpliga beteende i olika situationer, uppfattas det bero på impulsivitet och olämpligheter som NN sedan ångrar?

NEJ

JA, beakta: *adhd (se del B)*

-
7. Upprepar NN ofta det som *andra* säger? Upprepar NN ofta *sina egna* ord och/eller fraser? Använder NN ord som inte är så vanliga i den aktuella åldern (mer vuxna, svåra, formella, eller ovanliga ord)?

Autism, B1

-
8. Säger NN ofta fraser/meningar som uppfattas inlärd, ex. fraser från filmer, böcker eller något som en vuxen sagt?

Autism, B1

Säger NN fraser som för NN betyder något annat än orden speglar (ex. "Nu är det glass" betyder att NN vill gå till parken där familjen åt glass en gång)?

Formulerar sig ofta NN på ett ovanligt, eget, underfundigt eller "lustigt" sätt?

-
9. Har NN ovanliga rörelse som görs på samma sätt och som återkommer?
Exempel: flaxar med armarna; hoppar upp och ner; spretar med fingrarna; spänner fingrar och händer; vrider händerna; intar ovanliga kroppspositioner; gör speciella "knix" med axlarna eller hela kroppen, vaggar eller snurrar mycket? Rörelserna fyller inte någon tydlig funktion; kan ex. observeras vid oro, ängslan eller exaltering; behöver inte vara ett hinder i vardagen; ska ha funnits tidigare eller i nuläget. *Beakta motoriska tics*

Autism, B1

-
10. Radar NN upp eller sorterar saker?

Autism, B1

Är NN ovanligt fäst vid eller upptagen av en speciell sak/leksak (bär runt på, utforskar noga, snurrar på, gör om och om igen)?

Används sakerna/leksakerna till det som de är till för eller är det ofta mer intressant att utforska sakerna på annat sätt, exempelvis titta på dockans knappar i stället för att leka med dockan eller snurra hjul på bilen i stället för att köra med den?

11. Har NN lätt att anpassa sig till avsteg i rutinerna?

Autism, B2

Lägger NN extra stor vikt vid rutiner och att saker och ting ska vara på samma vis och göras som det brukar?

Vill NN att VH/pedagogen ska göra eller säga en viss sak i en viss situation eller aktivitet?

Vill NN exempelvis gå samma väg, ha samma kläder, äta samma mat och att den ska ligga på tallriken på ett speciellt sätt, alltid säga en viss sak till en viss person i ett visst sammanhang eller utföra en sak enligt samma ritual/procedur (ex. samma procedur vid lämning eller vid vilan)?

När det gäller att vilja ha samma mat och kläder, överväg B4.

12. Är NN extra känsligt för ändringar i planerna hemma eller förskolerutiner/aktiviteter?

Autism, B2

Har NN svårt att avsluta en leksekvens eller en viss handling- blir det svårt i övergången?

Upplevs NN göra saker om och om igen tills det känns "helt rätt"?

Fastnar NN lätt i ett tankespår eller kräver att saker ska vara eller göras precis som hen tänkt sig?

13. Har NN ett ovanligt intensivt intresse? Intresset kan vara olika i olika perioder. Det kan vara något som man vanligtvis inte är specifikt intresserad av i aktuell ålder, ett område som är ovanligt smalt eller upptagenhet av ett mer vanligt intresse i ovanligt hög grad jämfört med jämnåriga. Det kan ex. vara intresserad av glödlampor eller ha ett helt vanligt intresse (ex dinosaurier, fordon, dockor) men ägna sig åt det på ett så intensivt sätt att det sociala samspelet påverkas och att NN är svår att locka till en annan aktivitet.

Autism, B3

-
14. Är NN överkänslig för ljud, ljus, beröring, åtsittande kläder, smaker, lukter och/eller konsistenser³? Autism, B4

Upplevs NN snarare underkänslig, ex. ovanligt smärttålig?

-
15. Tittar, luktar, känner eller lyssnar NN på saker i ovanlig grad (ex. upplevs fascinerad av hur något ser ut, känner återkommande på ett visst material eller textur). Autism, B4

Frågor om barnets funktion i vardagen, socialt samspel och andra beteenden

16. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom social kommunikation och samspel än jämnåriga?
- JA NEJ OSÄKER
- Signifikanta symtom inom A-kriterierna

-
17. Bedömer du att NN har avsevärt större svårigheter inom begränsade och repetitiva beteenden än jämnåriga?
- JA NEJ OSÄKER
- Signifikanta symtom inom B-kriterierna

-
18. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/ eller begränsade och repetitiva beteenden hindrar NN att lära sig om saker som jämnåriga lär sig?
- JA NEJ OSÄKER
- Signifikant påverkad inläring

-
19. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/ eller begränsade och repetitiva beteenden avsevärt påverkar kontakten med kamraterna på ett negativt sätt?
- JA NEJ OSÄKER
- Negativa konsekvenser i kamratkontakter
-

³ Förekommer även vid adhd

20. Bedömer du att NNs svårigheter inom social kommunikation, samspel och/eller begränsade och repetitiva beteenden har påverkat hen på ett känslomässigt negativt sätt (nedstämdhet, oro, ångest, låg självkänsla)?

JA

NEJ

OSÄKER

Känslomässigt
negativa
konsekvenser

21. Skulle du beskriva NN som att hen har en funktionsnedsättning, dvs. att NN behöver särskilt stöd för att klara sin vardag? Om ja, inom vilket område? Vad behöver NN mest hjälp med?

JA

NEJ

OSÄKER

Funktions-
nedsättning i
vardagen

Bedömning autism enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

22. Omfattar symtombilden **enbart** begränsningar i social ömsesidighet, dvs. inga begränsade eller repetitiva beteenden föreligger eller har förelagat?

NEJ

JA, beakta: social kommunikationsstörning

23. Har NN utsatts för grav försummelse eller bristande omsorg? Om ja, är NN socialt tillbakadragen men samordnar icke-verbal kommunikation och röst på ett adekvat sätt när väl initiativ tas/när hen svarar? Är NN socialt tillbakadragen **utan** begränsade eller repetitiva beteenden?

NEJ

JA, utred anknytningsstörning med social hämning (trauma- och stressrelaterade syndrom)

24. Omfattar symtombilden **enbart** repetitiva motoriska rörelse, dvs. inga begränsningar i social kommunikation och ömsesidighet?

NEJ

JA, beakta: stereotyp rörelsestörning

Signifikanta symtom på autism (ange vilka enligt kriterium, ex A1, B3):

inom social ömsesidighet:

inom begränsade och repetitiva beteenden:

Indikationer om funktion i vardagen:

Låg

Måttlig

Hög

Indikationer om andra svårigheter som bör följas

upp:

- Adhd
 - Intellektuell funktion
 - Språklig förmåga
 - Inläring
 - Motorik
 - Trots
 - Intermittent explosivitet
 - Separationsångest
 - Reaktiv anknytningsstörning (grav försummelse)
 - PTSD
 - Uppförande
 - Kravkänslighet, problem med känsloreglering
 - Familjesituation
 - Utsätter sig själv och andra för faror
 - Annat:
-

Del D Frågor om problembeteenden

1. Upplever du att NN *ofta* tappar humöret, ofta är lättstött eller arg? Trots: humör
- JA NEJ OSÄKER
-
2. Brukar NN *ofta* trotsa, bråka med vuxna, vägra hålla sig till regler eller vägra göra det som vuxna ber om? Trots: vägran
- JA NEJ OSÄKER
-
3. Upplever du att NN *ofta* medvetet verkar vilja göra andra arga eller skyller ifrån sig för egna misstag eller för sitt eget olämpliga uppförande? Trots: störa, skylla ifrån sig
- JA NEJ OSÄKER
-
4. Upplever du att NN vill hämnas på andra? Trots: hämnd
- JA NEJ OSÄKER
-
5. Upplever du att NN är *ovanligt* aggressiv mot människor eller djur, Ex. mobbar, hotar, startar slagsmål, använder vapen/tillhyggen som kan skada andra, rånar eller tvingar andra till sexuellt umgänge? Uppförande: aggression
- JA NEJ OSÄKER
-
6. Tycker du att det verkar som att NN *medvetet* förstör eller tänder eld på andras saker/vandaliserar? Uppförande: förstöra
- JA NEJ OSÄKER
-
7. Har NN (gjort inbrott) eller stulit saker/snattat? Uppförande: stöld
- JA NEJ OSÄKER
-
8. Upplever du att NN ljugar och bedrar andra för att få saker, skaffa sig fördelar eller för att slippa saker som ligger på NNs ansvar att göra. Uppförande: lura/bedra
- JA NEJ OSÄKER
-
9. Har du fått information om att NN ofta ute sent om kvällarna trots att NN inte får, eller att NN rymt hemifrån någon gång? Uppförande: regelbrott
- JA NEJ OSÄKER
-

Bedömning enligt informationen som framkommit under intervjun

Informantens svar bedöms:

Säkra/valida

Osäkra/invalida

Signifikanta symtom på trots (ange inom vilka områden):

Signifikanta symtom på uppförandestörning (ange inom vilka områden):

Övriga kommentarer: